

Kolozsvár, 1908. febr. 25.

Kedves Gyuri;

mi a Pessen kívül
lapot nem olvasunk, és
saját nem járunk s ijeds
artán, h. nek tegyem este
szütem fején néjün a me
ga gyönyörű sikeréről. Ke-
lőszaggal ismét öröme volt
nekem és a his is juedigelti
szóban is leginkább sejt
h. is fiatalon este az első
siker kesintem és teni kü-
lönösen néppé is fokozottan
étekerre.

A fiatalokunk mint
 az babonás tincélete van
 meg becsülni - most is aml.
 Ezt, h. új dolgokat talált új
 világot vetett erre v. amarra
 -elő" sokban nekem meg
 a miports, h. új fiatalon
 taláta meg mindent, h. új
 fiatalon tudat emyit látta
 is h. új fiatalon hiteik imis
 el magyarak, h. igaz van. E
 az amikor hiböl gosta
 lélek.

Az elő lelkedés
 után most más aron
 a sok. rajon miports
 gan olvashatni is a
 könyvet? Mert rajon em

ite kéne egy néhány követke-
 tetésre, szempontok, amit
 akkor elmondott - az egyik
 jól azonban nincs teljes
 képen. Sajnálatom is nagyon
 h. a kassai csongyi napok
 alatt folytak csak a ma-
 gam dolgaiól beszéltem.
 Főleg azért, mert nem
 tudtam mikor jöttek
 for. Most nem volt
 közelemben magam is?
 Kár csak ennyi
 Nem ismétlem h. csongyi
 re, de csongyi is
 lak & milyen megé-
 stén estéltem az

elést eredményt.

Lokusz utóvá

L44C38-1771/2

li igaz barátsággal

Margit

MTA FIL. 187.
Lukács Arca

A középiskolai tanáregyesületi közlöny és az antialkoholizmus.

Az országos középiskolai tanáregyesületi közlönyben egy cikk látott napvilágot, mely nem lehet ránk nézve érdektelen. Ez a cikk ugyanis, a legújabb miniszteri rendeleteket veszi kritika alá és így azt is, melyet az alkoholizmus leküzdése tárgyában adtak ki. Veszi pedig kritika alá a rendelet 2-ik pontját, melyben kijelenti a miniszter, hogy a középfokú tanintézetek oly könyveit fogja csak engedélyezni, mely az alkoholelleses küzdelemre vonatkozó közleményt tartalmaz és hogy módot fog nyújtani az alkoholelles egyesületeknek, hogy szakvéleményt nyilváníthassanak.

Nem az a célunk itten, hogy a rendelet pártját fogjuk és fontosságát bizonyítsuk. Csak az ott felhozott ellenérveket akarjuk jobban szemügyre venni és aztán majd megvállik az is, hol az igazság.

A cikkíró kifogásolja azt, hogy ilyen értelemben negatív természetű erkölcsi tartalommal töltjük meg a gyermek lelkét, pozitív, nemes erkölcsi tartalom helyett. És felhossa — sőt szerinte ez az egyedüli igazság — egy tankönyvről erre vonatkozó kijelentését, miszerint olvasókönyve minden darabja antialkoholistikus, mert mindenikben oly erkölcsi tartalom van, hogy a gyermek lelkét megnemesítve, megvédi az alkoholizmus mételeye ellen is. Nos, ezzel a kijelentéssel az egész paedagogia ellenkezik. Erkölcsöt nem lehet másként tanítani, mintha az erkölcsstelenre is rámutatunk. Aminthogy nem tudhat jót cselekedni az, aki a rosszat nem ismeri és a kettő között különbséget tenni nem tud. De másrészt ez a módszer szempontjából is teljes lehetetlenség. Épp úgy, amint a szemléleti oktatás alapja minden értelmi tanításnak, éppen úgy alapja emez minden erkölcsinek. Erzékeltetni kell a gyermekkel az erkölcsöt és minden eszközt megragadni, hogy az elvont elveket számára közelebb hozzuk és hogy nekik testet adjunk. A biblia maga is részletez: ne ölj, ne lopj, stb. és ezen negatív természetű tanításaival építi fel pozitív erkölcsét. És teszi ezt minden könyv és minden ember, aki erkölcsre tanít, nem lévén az erkölcs egy tudományos igazság, amelyben, hogy higgyünk elég, ha ennek az igazságnak a tényeit ismerjük, de a hibás elméletekre nincs szükségünk — hanem ahhoz, hogy erkölcsösök

tudjunk lenni, igenis szükséges a jót és a rosszat egyaránt ismerni.

De itt van még maga a praxis. Az ezen értelemben anti-alkoholistikus tartalom már régen megvan minden tankönyvben. És kisebb az alkoholizmus hazánkban? A statisztika mást bizonyít.

Van a kritikának még egy megjegyzése, amelyre, ha komolyan reagálunk, nem tudjuk, nem sértjük-e vele a szerzőt, mert nem hisszük, hogy az részéről tréfánál egyéb volt. Ugyanis azt fejtegeti, mi lenne, ha az olvasókönyveket valamely antialkoholistikus egyesület cenzurája alá vetnék. Mi lenne pl. Homerosból, ha ily szempontból revideálnák, elegyítő korsóival és boros tömlőivel, eszem-iszomjával? Mi lenne Horatius legszebb ódáiból, a Toldi csárdajelenetéből, vagy a Fóti dalból? Megesonkítanák, kidobnák őket?

Hát ezen senki ne aggódjék. Mi nem vagyunk képrombólók. A felvilágosodott ember fanatismusa nem vak. Az atheista is élvezi a madonna képét, ha az művészi, mi nem törünk, nem zúzunk, csak építünk a tényekkel, mert jól tudjuk, hogy akkor az a régi, rossz alapokon nyugvó épület magától összedül. Történetet is tanítunk anélkül, hogy a vérengzéseket és igaztalanságokat kihagynók és nem félünk mégsem, hogy ez ezekre kedvet gyujtana. A háborúk költészete is kezd letűnni — a mostani háború egy költőt sem termelt, — az öldöklés ma már nem lelkesíti az embereket és a régieket még mindig olvastatjuk. Hisz éppen az volna a tanítás feladata, hogy rámutasson a dolgok fejlődésére, hogy keresse a kapcsolatot és leszűrve az eredményeket, új perspektivákat nyisson. Vagy a homeri eszem-iszom és vérbosszú álljon még a jövő zászlain is? A klasszicizmus erősebb legyen a fejlődésnél, az igazságnál? Kötve hisszük, hogy akadnának olyanok, akik ezt tartják, ámbar a fönti állítások ide vezetnének.

E pár sor nem akar polémia lenni, sőt nem is — közönséges értelemben vett — kritika. Egyedül azokhoz szól, kiket azon cikkeske látszólagos igazságai megteveszthettek, hogy erről az oldalról is nézve a dolgokat, helyesen ítélhessenek. És mi nem félünk, hogy ez kárunkra lesz.

Bánóczi Margit.

my Gdgers
 Der Reichland
 Hofsohl
 Herr Lagernd
 Pungstern ay 53
 Werra G.

Werra 38 NAME
 Georg v. v. v. v. v.
 Jelyndel Hoff
 Werra

~~Sachsenhausen~~
 Werra 38

ATA FIL. INT.
 Lukács Arc.

Heider Gm. id v.
 Gmickler - von me
 Gmick perne flamm
 Kiste Ellenbeu 5-8
 hat besten beunke
 wage in pernet
 Kiste in
 Likhornk legallt. Gm
 id v. v. v. v. v.

15120. St. Moritz, Piz Surley 3187, Piz Corvatsch 3458
und Piz la Margna 3163 m.

